

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Att:

15@fvst.dk

Cc Silvia Rosemary Daniel, sirda@fvst.dk og Susanne Krarup Larsen, skl@fvst.dk

Jr.nr. 2021-15-31-00293.

28. oktober 2021
D21-429988

Høring om bekendtgørelse om uddannelseskrav for den besætningsansvarlige for landbrugsmæssigt hold af grise, malkekvæg og æglæggende høner

I høringsbrevet anføres: *"Det vil kun være høringssvar angående ovenstående ændringer, som vil blive behandlet."* Dyrenes Beskyttelse stiller sig noget undrende over for, at styrelsen finder behov for en sådan præciserende bemærkning; men i øvrigt oplever vi os i vores gode ret til at komme med de bemærkninger, som vi måtte finde relevante og hensigtsmæssige, som følger:

Generelt mener Dyrenes Beskyttelse, at det har stor betydning for dyrenes velfærd, at både den besætningsansvarlige og de ansatte har indsigt i dyreartens særlige behov og er optaget af at sikre dyrenes velfærd og sundhed.

Uddannelse er et kardinalpunkt, og krav om uddannelse bør gælde både den besætningsansvarlige og personale, som er involveret i pasning og håndtering m.v. af dyrene (jf. nedennævnte afsnit om uddannelse).

På baggrund heraf finder Dyrenes Beskyttelse det uacceptabelt, at kravet til uddannelse af den besætningsansvarlige mere end halveres fra et kursus af 14 timers (eksklusive pauser) varighed til et kursus af 7 timers (inklusive pauser) varighed.

Det er selvfølgelig ærgerligt, at antallet af kursister betyder, at Fødevarestyrelsen vurderer, at kursusrisen bliver uforholdsmæssig høj.

Men det skal tages i betragtning, at der i Danmark årligt produceres mere end 80.000 ton konsumæg¹, at der er cirka 3,8 mio. æglæggende høner² og cirka 170 registrerede ægproducenter³.

Den besætningsansvarlige har ansvaret for rigtig mange levende og sansende individer, der alle har krav på at blive håndteret bedst muligt i forhold til hønenes sundhed og velfærd. Hold af æglæggende høner er en kompleks produktion, og systemerne er meget forskellige og omfatter både inde- og udearealer. Et kursus à 14 timers (eksklusive pauser) varighed er ikke særlig lang tid til at tilegne sig viden om sundhed og velfærd hos æglæggende høner. Derfor bør kurset snarere udvides end afkortes, så den besætningsansvarlige kan nå tilegne sig de nødvendige kompetencer.

Endvidere er der ikke samme krav om obligatorisk sundhedsrådgivning for besætninger med æglæggende høner, som der er for grise- og malkekvægsbesætninger af en vis størrelse. Dermed er det ikke obligatorisk for besætningerne at modtage løbende rådgivning om dyrevelfærd og sundhed. Besætningerne er kun underlagt det generelle krav om, at erhvervsmæssigt dyrehold skal tilses af en dyrlæge mindst en gang årligt.

Fraværet af kravet om løbende veterinærfaglig rådgivning er endnu et argument for, at kurset nærmere burde udvides i stedet for at afkortes.

Uddannelse

Al erfaring taler for, at uddannelse, viden, indsigt og oplysning er vejen frem til at sørge for, at de personer, der passer og håndterer dyr, har de fornødne kompetencer til at sikre den bedst mulige dyrevelfærd.

Godt landmandskab/management er en fundamental forudsætning for at kunne sikre bedst mulig dyrevelfærd og dyrebесkyttelse.

Gevinster ved uddannet personale

Det ville være en stor fordel og gevinst for besætningsansvarlige/driftsansvarlig at have dygtige medarbejdere/medhjælpere, da god dyrevelfærd også er forudsætning for at sikre dyrenes trivsel og sundhed.

Der er al mulig grund til at antage, at dette også ville indvirke gunstigt på produktionsøkonomien, f.eks. vil en tidlig og korrekt håndtering af syge/tilskadekomne dyr sikre hurtig restitution af nogle dyr, mens tidlig og indiceret aflivning af andre dyr vil sikre en hurtig

¹ <https://www.danskfjerkrae.dk/nyheder/fjerkrbranchens-rsstatistik-2020>

² <https://www.xn--danskeg-rxa.dk/aegproduktion>

³ <https://www.danskfjerkrae.dk/nyheder/fjerkrbranchens-rsstatistik-2019>

løsning, således at ressourcer brugt på uheldbredeligt syge dyr kan spares, idet dyrene samtidig udfries af deres lidelser m.v.

Der ville således kunne opnås bedre økonomi, fordi medhjælpere uddannes i hurtigere at spotte og forstå sygdom m.v., som så kan behandles tidligere.

I den forbindelse skal man nok så vigtigt være opmærksom på, at medhjælpere uddannet i dyrevelfærd også ville være bedre klædt på til at reagere kompetent og rettidigt i forbindelse med evt. udbrud af alvorlige og smitsomme husdyrsygdomme, korrekt forebyggelse og håndtering af MRSA/resistensproblematikker samt hygiejnetiltag generelt m.v. Her taler vi om forhold, som kan have vidtrækkende og store konsekvenser for erhvervet som sådan.

Kommunikation ml. besætningsansvarlig og medhjælpere

Der er basis for en række misforståelser/uhensigtsmæssigheder (i dialogen ml. besætningsansvarlig og medhjælper), som følger:

- Medhjælpere misforstår/glemmer instruktioner fra besætningsansvarlig.
- Besætningsansvarlig får ikke udtrykt sig tilstrækkeligt konkret og detaljeret om dyrevelfærds-mæssige forhold.
- Der er et afhængighedsforhold ml. besætningsansvarlig og medhjælpere, som kan påvirke rettidig udveksling af nødvendig information i relation til dyrevelfærd.

Samtidig skal man erindre sig, at der er mange medarbejdere fra udlandet (mere end hver tredje) med et vanskeligt gennemskueligt uddannelsesniveau på dyrevelfærdsområdet, om hvem det ikke kan tages for givet, at de har samme mindset og viden om, hvad dyrevelfærd er i dagens Danmark.

For så vidt angår udenlandsk arbejdskraft, kan der endvidere være sproglige barrierer (dansk vs. engelsk) samt kulturelle forskelle i synet på dyrevelfærd, som kan medføre uhensigtsmæssige situationer, som f.eks.:

- Syge dyr forsøges holdt i live for næsten enhver pris
- Tærsklen for afhjælpning af dyrevelfærds-mæssige brist er forskellig

Fordele ved uddannelse for personale og dyr

I mangel af krav om uddannelse af de medhjælpere, som passer dyrene i praksis, er der desværre basis for misforståelser el. mangelfuld overførsel af viden og instruktioner fra den besætningsansvarlige.

Det kan være en stor og krævende byrde - og forpligtelse - at pålægge besætningsansvarlig denne opgave, uden støtte og hjælp til formålet. Derfor vil det også kunne opfattes som en potentiel håndsrækning til besætningsansvarlig at få bibragt medarbejdere den fornødne viden og indsigt under ordnede forhold.

Herved opnås også, at besætningsansvarlig og medhjælpere får samme referenceramme i.f.t., hvad 'dyrevelfærd' er. Uddannelse for medhjælpere vil således være "hjælp til selvhjælp" for den besætningsansvarlige.

Der er ganske kort tid til rådighed i menneske/dyr-kontakt i landbruget. 'De få minutter' er af stor betydning for at sikre god dyrevelfærd. En forudsætning herfor er oplyste og kompetente medarbejdere, der på ganske kort tid skal træffe de rigtige valg og dispositioner.

Man skal huske på, at vi hele tiden bliver klogere på, hvad der skaber "god dyrevelfærd", og at den viden gerne skal ud og omsættes i praksis.

Ny teknologi og uddannelse

Medhjælperne skal kunne læse og forstå de data, som ny teknologi vil kunne generere og se de dyrevelfærds-mæssige perspektiver i det (den forventede fortsatte digitalisering vil understøtte behovet for uddannelse af personale).

Endvidere vil uddannelse af medhjælpere i landbruget kunne medvirke til at højne fagets status, også til gavn for dyrevelfærd.

Opsummering vedr. uddannelse

Der er i størstedelen af dyrets liv ingen uddannelseskrav til det personale (i.e. medhjælpere), som i praksis passer og håndterer dyr i besætningerne. Dette forekommer paradoksalt og urimeligt – ligesom det fordrer, at besætningsansvarlige er overordentligt godt uddannet for at kunne varetage sin rolle med instruktion af og videns-transmission til øvrigt personale.

Uddannelseskrav til besætningsansvarlige for svin og malkekvæg

Dyrenes Beskyttelse vil hermed opfordre til en skærpelse af uddannelseskravet også i relation til besætningsansvarlige for svin og malkekvæg, set i lyset af vores bemærkninger til den konkret foreslåede ændring vedr. æglæggende høner.

Implementering af Dyrevelfærdsloven

Dyrenes Beskyttelse finder, at man ikke kan se bort fra, at der er sket et kvalitativt skifte fra 'Dyreværnsloven' til 'Dyrevelfærdsloven', og at konsekvensen må være, at der nødvendigvis skal revideres i ånd og bogstav i de bekendtgørelser, som skal have ophæng i en væsensforskellig lov.

Man kan altså ikke bare videreføre hidtidige bestemmelser 1:1 uden nærmere omtanke. Ellers passer tingene simpelthen ikke sammen, og der bliver ikke kontinuitet og sammenhæng i dyrevelfærdslovgivningen.

Af Lovbemærkningerne fremgår det, at reglerne hurtigere skal kunne tilpasses udviklingen og ny viden på området, især i forhold til anerkendte praktiske erfaringer og forskningsresultater.

Dyrenes Beskyttelse finder, at der for alvor er behov for at have et til stadighed opdateret vidensniveau, hvorfor det ikke giver mening at slække på uddannelseskraft – og særligt ikke med den begrundelse, at kurserne ikke bliver søgt.

Bekendtgørelsesfasen

Dyrenes Beskyttelse noterer sig videreførelsen af en lang række gældende bekendtgørelser, som derved ikke er blevet forbedret i forbindelse med den ny Dyrevelfærdslovs ikrafttræden. Det er ikke hensigtsmæssigt kun drypvis (og muligvis over et flerårigt forløb) at ville udstede en stor del af bekendtgørelserne, når det på et eller andet tidspunkt findes belejligt at revidere dem af anden årsag. Det er Dyrenes Beskyttelses opfattelse, at der bør afsættes tilstrækkelig tid til en grundig og principiel modernisering af regelgrundlaget på dyrevelfærdsområdet - for derved at få udmøntet de fine visioner og ambitioner i Dyrevelfærdslovens formålsbestemmelse.

Indstilling

Dyrenes Beskyttelse indstiller derfor, at undervisningskravet for besætningsansvarlige for æglæggende høner skærpes fremfor at blive kraftigt slækket.

Med venlig hilsen

Britta Riis, direktør

Sophie Hastrup Christensen
Sophie Hastrup Christensen, konsulent